

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Kunnskapsdepartementet
Haakon O.V. Vinje
Postboks 8119 Dp
0032 OSLO

Vår ref.
11/1305-2-YLL

Deres ref.
201102591

Dato:
05.10.2011

HØRING - FAGERBERGUTVALGETS UTREDNING NOU 2011:6 ET ÅPNERE FORSKNINGSSYSTEM

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til departementets høringsbrev av 30. mai 2011 vedlagt NOU 2011: 6 *Et åpnere forskningssystem*.

Det er en kjensgjerning at universitets- og høyskolesektoren og herunder forskningsfeltet har store likestillingsutfordringer både med hensyn til rekruttering oppover i systemet, og fordeling av forskningsressurser. Likestillingsutfordringene i sektoren er godt dokumentert og anerkjent som et problem fra politisk hold og har blant annet ført til opprettelsen av Kif-komiteen og til iverksettelse av tiltak for å styrke kjønnsbalansen. Utredningen omhandler både rekruttering og fordeling av forskningsressurser i beskrivelsen, analysen og tiltakene som er foreslått.

Fraværet av kjønnsperspektivet i utvalgets mandat er derfor en svakhet. Sammen med utredningens manglende likestillingsperspektiver når det gjelder datagrunnlaget for analysen og tiltakenes effekt på kjønnsbalanse, kan dette sees som et uttrykk for likestillingssituasjonen i sektoren.

Utredningens statistikk og data som skal gi et bilde av forskningssituasjonen, er ikke fordelt på kjønn. Kjønnsdelt statistikk vil gi et mer nyansert og riktig bilde av tilstanden på området og dermed et bedre grunnlag for å utforme treffsikre tiltak.

Utvalget er i medhold av utredningsinstruksen pålagt å analysere tiltakenes konsekvenser for menn og kvinner. Vi vil påpeke at mangelen på analyse av likestillingsmessige konsekvenser av forslagene i utredningen er et brudd med *Instruks om utredning av konsekvenser, foreleggelse og høring ved arbeidet med offentlige utredninger, forskrifter, proposisjoner og meldinger til Stortinget* (FOR 2000-02-18 nr 108), se også veileder til utredningsinstruksen: *Konsekvenser for likestilling* (BLD) for mer informasjon.

Aktivitetsplikten som omfatter universiteter og høyskoler og som følger av likestillingsloven § 1 a, pålegger offentlige myndigheter og offentlige arbeidsgivere å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene på alle samfunnsområder. Ot.prp. nr. 77 (2000-2001), side 22:

”I plikten til å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling ligger også en oppfordring til å analysere i et kjønnsperspektiv alle tiltak som berører de ansatte. Med dette menes at man systematisk stiller spørsmål om konkrete planer og tiltak, som for eksempel omorganiseringer, omlegginger av driften, personalplaner osv., får ulike konsekvenser for kvinnelige og mannlige ansatte.”

I og med at utredningen både ser på rekruttering til forskning og fordeling av forskningsmidler, vil tiltakene ha konsekvenser for kjønnsbalanse og likestilling. Det er et ansvar både på myndighetsnivå og for universitetene og høyskolene som arbeidsgivere å ivareta dette perspektivet. Det ville derfor vært relevant og hensiktsmessig at utvalget brukte aktivitetsplikten som et verktøy inn i sitt arbeid.

Det er en mangel ved utredningen at tiltakenes konsekvenser for kvinner og menn ikke er utredet da det er store skjevheter med hensyn til representasjon av kvinner og menn både når det gjelder forskningsområder og på ulike nivåer i forskningssystemet. Fraværet av likestillingsperspektivet svekker dermed utredningen, i tillegg til at det er i strid med utredningsinstruksen.

Med vennlig hilsen

Björg Unstad
avdelingsleder

Ylva Lohne
seniorrådgiver